

AKO 13

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ / 3

Dünya Sahnelerinden
Los Angeles - Yüzük Festivali

Mehmet Balkan
söyleşi

Kleinhapl - Woyke Duo
söyleşi / interview

Atomun parçalanmasının müziksel karşılığı
FLUID PIANO

Mersin'de Viyana Gecesi
Johann Strauss Ensemble

Musical Mersin
Müzik Şehri Mersin

Soprano
Işıl Azaz

AKOB

Akdeniz Opera ve Bale Kulübü
adına imtiyaz sahibi

Fazıl Tütüner

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

A. Vahap Kokulu

Yayın Kurulu

İhsan Toksöz

F. Hakan Gürkan

A. Vahap Kokulu

Kapak Fotoğrafi

Uğur Azaz

Tasarım

ERİLYA
TASARIM

bilgi@erilyatasarim.com

0 324 238 0 532

Kültür Mh. Cengiz Topel Cd. No:10
Kat:1 D:1 Çamlıbel / MERSİN

Baskı

Lamineks Matbaacılık - İzmir

Dijital Baskı İşleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

5627 Sk. No:37 Çamdibi / İZMİR

Tel: 0 232 433 33 55

Basım Tarihi

19 Temmuz 2010

1000 adet basılmıştır.

AKDENİZ OPERA VE BALE KULÜBÜ DERNEĞİ

Bahçe Mh. 4606 Sk. İstiklal İşhanı Kat: 2 Mersin

Tel: 0 324 238 86 80

akob@akob.org • www.akob.org

Bağışlarınız için banka hesap numarası:

İŞ BANKASI Uray Şubesi

Şube Kodu: 6607 Hesap No: 959250
IBAN: TR6900064000001666070959250

* Dergimize gönderilen yazı ve görseller
yayınlanın ya da yayınlanmasın geri iade edilmez.
Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarlar sorumludur.

02

Mersin yenine sığmıyor,
evren gibi genişliyor...

İhsan Toksöz

03-05

Dünya Sahnelerinden

Ömer Eğecioğlu

06-07

Mehmet Balkan ile söyleşi

F. Hakan Gürkan

08-12

Kleinhapl - Woyke Duo

14-15

String Inspirations Quintet

16-17

Hakan Ali Toker

18

FLUID PIANO
Akışkan Piyano

20-21

Viyana Johann Strauss
Ensemble

22-24

Müzik şehri Mersin
Musical Mersin

by Alexandra Ivanoff

26-27

Soprano Işıl Azaz

F. Hakan Gürkan

28-29

Cemal Reşit Rey'in
Mersin Mektubu

Nihat Taner

30

Anadoluda ilk Opera
MADAM BUTTERFLY

Semihi Vural

Los Angeles Yüzük Festivali ve Wagner'in Das Rheingold (Ren Altını) Operası

Ömer Eğecioğlu

Haziran 2010, Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Ren nehri altında saklı altınlar, sihirli bir yüzük, tılsımlı kılıçlar, canavarlar, tanrılar, yarı-tanrılar, devler ve cüceler; insanlık değerlerinin en temel öğeleri olan doğum, ölüm, aşk, sevgi, güç, ihtiras, sadakat ve ihanet... Bütün bunlar Wagner'in bilmediğimiz bir zaman ve mekanda yer alan Der Ring Des Nibelungen (Nibelungen'in Yüzüğü) tetralojisinde bir araya geliyorlar. Yüzük Dörtlemesi olarak da bilinen bu opera dizisi çok çeşitli açılardan değerlendirilebilecek ve her insan toplumunda bulabildiğimiz temel ilişkiler ve idealler üzerine kurulmuş.

Büyük opera bestecileri arasında yeri çok özel olan Wagner, 28 yılda yarattığı 15 saatlik bu maraton dizinin librettosunun yazımına 1848'de başlamış. Eserin

Wagner'in istediği biçimde ilk icrası ise 1876 yılında Bayreuth'da gerçekleşmiş. Kimine göre tarihte tek bir insan tarafından yaratılmış olan en büyük sanat eseri, kimine göre de dünyanın en sıkıcı ve anlamsız operası, olarak değerlendirilen Yüzük Dörtlemesi, sırasıyla Das Rheingold (Ren Altını), Die Walküre (Valkyrie), Siegfried ve Götterdämmerung (Tanrıların Sonu) olmak üzere dört büyük operadan oluşuyor. Sunuş sıralarının tersine, Wagner'in ilk planladığı ve orijinal adı Siegfried'in Ölümü olan opera, zamanla bu dizinin sonuncusu olan Götterdämmerung'u oluşturmuş. Diğer operalar ise aşağı yukarı dizide yer aldıkları sıranın ters sırası ile bestelenmişler. Wagner'in librettosu için kullandığı kaynaklar eski İzlanda edebiyatı

örneklerinin yer aldığı Edda'dan eski Yunan mitolojisine ve kutsal kitaplara kadar uzanan bir yelpaze.

Yüzük Dörtlemesi'nin tümüyle yeni dünyanın Pasifik kıyılarında ilk sahnelenmesi 1930 yılında gerçekleşmiş. O tarihte zaten elliyi aşkın senedir Wagner operalarını Bayreuth'ta seslendirmekte olan ünlü Bayreuth German Great Opera topluluğu, bu dört eseri Los Angeles dinleyicisine sunmuş. İcra edildiği yer ise günümüzde Oscar törenleri ve buna benzer popüler gösteriler için kullanılan Shrine Auditorium.

Hatırlarsanız 1984 yaz olimpiyatları Los Angeles'te yapılmıştı. Bu olimpiyatlara paralel olarak gerçekleştirilen kültür

haftalarından bu yana Los Angeles şehrinde yer alan sanat ve kültür etkinliklerinin en büyüğü, son aylarda Wagner'in operaları merkez alınarak yapılan Los Angeles Yüzük Festivali oldu. Nisan - Haziran 2010 tarihleri arasında gerçekleşen bu festivale yüzü aşkın organizasyon katıldı. Festival kapsamında sunulan sergiler, konserler, söyleşiler ve konferanslar Los Angeles'i renklendirdi. Yüzük Festivali'nin odak noktası tabii ki Wagner ve Yüzük Dörtlemesi. Hazırlıkları on seneye yakın bir zamandır süren tetraloji, 29 Mayıs 2010 tarihinde Los Angeles Opera'nın Das Rheingold'u seslendirilmesi ile bir bayram atmosferinde başladı.

Das Rheingold seride yer alan diğer üç operanın önsözünü niteliğinde. Olaşan dışı yapısı ile kendine özgü bir forma sahip olan bu eser, diğer üç operanın zaman, mekan ve karakterleri için bir temel ve referans noktası oluşturuyor. Die Walküre, Siegfried, ve Götterdämmerung'da önem kazanacak olan öğelerin tanıtılması dinleyici için hem müziksel hem de görsel olarak olağanüstü bir fantasti dünyası

yaratıyor. Bu fantasti dünyasında insanlar daha henüz ortaya çıkmamış. Ana temaları güç ve hırs olan Das Rheingold dört sahneden oluşuyor. Libretto'nun çok kısa olarak özeti şöyle:

1. Sahne: Cüce Alberich, Ren nehri altında yatan ve Ren kızları tarafından korunan altını çalarak tılsımlı bir yüzüğe dönüştürür. Sahibine sınırsız güç veren yüzük için Alberich'in sevgiyi inkar etmesi gerekmektedir.
2. Sahne: Tanrı Wotan, devler Fasolt ve Fafner'e yaptırdığı Valhalla*'ya karşılık kendilerine vermeyi söz verdiği gençlik ve güzellik tanrıçası Freia yerine onlara altın vermeyi teklif eder. Devler Freia'yı rehin alırlar.
3. Sahne: Wotan, Alberich'in altınlarını ele geçirmek için ateş yarı-tanrısı Loge'nin yardımını ister. Birlikte Alberich'i kandırıp esir alırlar.
4. Sahne: Alberich altınları ve yüzüğü Wotan'a vererek kendini kurtarır. Wotan bunları devlere vermek zorundadır.

Alberich'in laneti ile Fafner kardeşi Fasolt'u öldürür. Operanın sonunda tanrılar Valhalla'ya çıkarlar.

Los Angeles Opera'nın 2006 senesinden beri müzik direktörlüğünü yapan James Conlon, 3 Haziran 2010 akşamı her opera gecesi öncesi yaptığı gibi, Das Rheingold'un başlamasından bir saat önce Dorothy Chandler Pavilion'un ikinci katında toplanan dinleyicilere o geceki eser hakkında bilgi verdi. Wagner'in Das Rheingold'da tanıtırıp bütün tetraloji süresince kullandığı leitmotiflerden örnekler sundu. Conlon'un hitab ettiği dinleyiciler arasında dünyanın dört bir tarafından gelmiş müzikseverler vardı. Senelerdir "Wagner tiryakisi" olduğunu söyleyen Conlon, gençlik yıllarında ilk olarak dinleyip hayran kaldığı Yüzük Dörtlemesi'nde, arada geçen bu kadar seneden sonra hala yenilikler ve gözünden kaçmış olan bağlar bulunduğunu söylüyordu. Şef konuşmasını bitirip orkestranın başına gitmek için ayrıldığında Ren nehrinin derinliklerinden yükselen Mi bemol akoron duyulmasına ve tetralojinin başlamasına sadece on dakika kalmıştı.

Das Rheingold'da ard arda sunulan tema ve leitmotifler, Ren nehrinin derinliklerinden gelen ağır dalgalanma ile başlayıp, tanrıların Valhalla'ya girişinin senfonik boyutları ile doruk noktasına ulaşıyor. Wagner'in müziğinin enstrümantasyon ile yarattığı renk belki de müziğinin en çekici yönünü oluşturuyor. Buna ek olarak Das Rheingold'da, Yüzük Dörtlemesi'nin diğer operalarında olduğu gibi aksiyonu durdurup daha önce geçmiş olaylar üzerine söylenen sözler, karakterler tarafından yapılan kişisel yorumlar yok. Bu da operaya belli bir acıklılık kazandırıyor.

Los Angeles Opera Orkestrası Wagner'in müziğini ustalıkla seslendirdi. Dünyanın dört bir tarafından gelmiş olan dinleyiciler kendilerini müzik yönetmeni James Conlon'un batonuna ve dekor ve kostümleri yaratmış olan artistik direktör Achim Freyer'in yarattığı sihre kaptırdılar. Achim Freyer'in avangard dekor, kostüm ve rejisi üzerine ileride çok tartışma olacağına eminim. Bana kalırsa Freyer'in vizyonu ile Das Rheingold'un sunumu neredeyse izleyiciyi müziksiz bile sürükleyecek nitelikte bir çekiciliğe sahipti.

Ukraynalı basso Vitalij Kowaljow'un canlandırdığı Wotan, özellikle yüzüğü devlere verdiği dramatik sahnede kendini gösterdi. Michelle DeYoung, Wotan'ın eşi Fricka olarak başarılıydı. Richard Paul Fink, cüce Alberich olarak karşımızdaydı. Ateş yarı-tanrısı Loge'yi canlandıran ise Hollandalı tenor Arnold Bezuyen'di. Mezo-soprano Jill Grove, Erda'nın ihtarlarını başarı ile dile getirdi. Devleri Morris Robinson ve Eric Halfvarson seslendirdi. Ellie Dehn, Freia; bas-bariton Wayne Tigges, Donner ve tenor Beau Gibson ise Froh olarak sahnede yer aldılar. Alberich'in kardeşi Mime'i tenor Graham Clark canlandırdı. Ren kızları ise soprano Stacey Tappan, ve mezo-sopranolar Lauren McNeese ve Ronita Nicole Miller'den oluşuyordu.

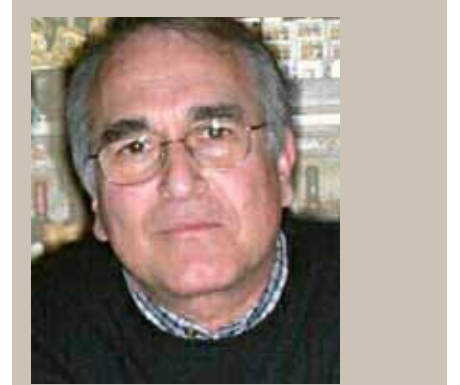
Das Rheingold'da en göze çarpan solistler Loge'yi oynayan Arnold Bezuyen ve aksi cüce Alberich'i canlandıran Richard Paul Fink oldu. Bu iki karakterin öyküde aldıkları yer diğer karakterlere göre zaten oldukça büyük. Solist kadrosunun genelde en başarılı yönü ise Wagner'in fikirleri ile özdeşleşmiş olmalarıydı. Solistlerin hiç birisi rolünü seyirci için söylüyormuş izlenimini vermedi. Sahnede sanki bu fantastik karakterlerin kişiliğine tamamen bürünmüş olan otantik

yaratıkları izleyip dinliyorduk. Das Rheingold, masif yapısına rağmen karşımıza akıcı bir fantazi olarak çıktı. Wagner'in müziği ve Freyer'in dekorları bir duraklama olmadan üç saate yakın dinleyiciyi bambaşka bir düş dünyasına götürmeyi başardı.

Umarım ki bu performans DVD olarak da dinleyiciye sunulur ve böylece James Conlon ile Achim Freyer'in ilginç Das Rheingold yorumunu dünyanın dört bir tarafındaki Wagner sever dinleyicilerin izlemesi mümkün olur.

* Valhalla, İskandinav mitolojisinde Valhöll (Katledilmişlerin Salonu). Odin'in yönettiği salon. Asgard'da bulunmaktadır. Valkyrieler savaş alanlarında ölmüş kahramanları buraya getirir. Bu çok geniş salonun 540 kapısı vardır. Çatı kirişleri mızraktır, çatı kalkanlardan oluşmuştur. Batı kapısında bir kurt vardır ve üzerinde bir kartal dolası

Ömer Eğecioğlu

ODTU mezunu olan Ömer Eğecioğlu, Minnesota Üniversitesi'nde Bilgisayar ve Bilişim Bilimleri ve Matematik okudu. Kaliforniya Üniversitesi, San Diego'da matematik doktorası yaptı. Uzun süredir Amerika'da yaşamaktadır. Halen Kaliforniya Üniversitesi, Santa Barbara'da bilgisayar profesörü olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda amatör bir çellist olan yazarın Müzik Tarihi ile ilgili çeşitli araştırmaları vardır.